

22.1.2024

Kainuun hyvinvointialue/pelastuksen vastuualue
pelastuslaitos@kaipe.fi

LAUSUNTOPYYNTÖ PELASTUSTOIMEN PALVELUTASOPÄÄTÖS

Ristijärven kunnanhallitus lausuu seuraavaa:

Kainuun hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutasopäätöksen 2024-2027 valmistelu on aloitettu keväällä 2023. Luonnos on esitelty turvallisuusjaostolle 28.9.2023, jonka jälkeen palvelutasopäätös on lähetetty aluehallintovirastolle arvioitavaksi. Aluevaltuusto on hyväksynyt palvelutasopäätöksen 6.11.2023. Päätöksen on tullut olla lainvoimainen 1.12.2023 mennessä.

Palvelutasopäätöksestä on toimitettu kuntiin lausuntopyyntö 19.12.2023 ja varsinainen lausunto olisi tullut antaa 16.1.2024 mennessä. Näin ollen kuntien antamille lausunnoilla ei ole tosiasiallista vaikutusta jo hyväksytyyn palvelutasopäätökseen.

Lausuntokierroksella oleva palvelutasopäätös on varsin laaja ja jää monelta osin hyvin yleiselle tasolle. Asiakirjassa ei ole kuvattu palveluverkkoa, eikä sitä, miten pelastustoimen palvelut Ristijärven kunnassa on suunniteltu toteutettavan ja tai miten niitä kehitetään. On vaikea arvioida päätöksen pohjalta, millaisia vaikutuksia sillä on Ristijärven kuntaan, mutta erityisesti huolissaan ollaan toimintavalmiusaikojen kasvamisesta.

Jo tällä hetkellä tilanne pelastustoimen osalta Ristijärven kunnassa on se, ettei paloasemalla ole enää jokaisena arkipäivänä miehitystä. Pelastustoimen toimintavalmiusajat pitenevät, jos ja kun yksikkö tulee naapurikunnasta. Täyttyykö ja miten varmistetaan menettelyssä pelastustoimen toimintavalmiuden riskiluokituksen mukainen toimintavalmiusaika Ristijärven keskustaajaman osalta?

Kunnassa on hyväkuntoinen, toimiva paloasema ja ensihoidolla hyvät sosiaalililat majoitusmahdollisuuksineen ambulanssitalin yhteydessä. Tämä vahvistaisi osapuolten yhteistoimintaa ja muun muassa muualta kunnassa käyvien pelastushenkilöiden majoittuminen ensihoidon tiloissa on mahdollista.

Kunnassa asuu iäkästä väestöä ja taajaman ohi kulkee vilkas viitostie. Myös rautatie kulkee kunnan läpi. Palvelutasopäätöksessä luvataan tuottaa kiireelliset pelastustoiminnan palvelut lähipalveluna. Tämä lienee ymmärrettävä niin, että palvelu tuotetaan omassa kunnassa. Toimintavalmiusajan pituus korostuu nimenomaan kiireellisessä tilanteessa, jolloin apua on saatava paikalle nopeasti.

Kainuussa palveluverkkoa karsitaan muun muassa syrjäkylyiltä lakkautetaan paloautojen säilytyspaikkoja. Kohtuullinen minimivaatimus lienee kuitenkin se, että jokaisen kunnan taajamassa on paloasema, jossa toimintavalmius on 24/7.

Suurena huolenaiheena nähdään myös iäkkäiden ihmisten palvelujen suuntaaminen kotona asumiseen ja sen tukemiseen. Onnettomuusriski kasvaa omatoimisessa asumisessa huonokuntoisten esimerkiksi dementoituneiden ihmisten osalta. Kunnassa on jo tästä kokemuksia erään rivitaloasunnon suuren mittaluokan vesivahingon aiheutumisena. Tämä asia on nostettava kehitettävien asioiden listalle ja yhdessä pohdittava hyvinvointialueen kanssa ennaltaehkäiseviä keinoja vahinkojen välttämiseksi iäkkäiden kotona asumisessa.

Ensihoidon, kotihoidon ja pelastustoimen resurssien tehokasta ja tarkoituksenmukaista yhteiskäyttöä on edistettävä ja kehitettävä edelleen. Tämä edistäisi ja parantaisi myös riskiruutujen tavoittamisaikojen toteutumista.

Sopimuspalomiehiä ei välttämättä löydy pienistä kunnista, vaikkakin tilanne Ristijärven kunnassa on kohtuullisen hyvällä tasolla. Päiväsaikaan toiminta on turvattava vakituisella henkilöstöllä. Sopimuspalomiehiä ja toimenpidepalkkaisia henkilöitä löytynee parhaiten isommista kunnista ja kaupungeista mm. Kajaanista. Voisiko toimintaan saada tätä kautta lisää resurssia. Vakituisella henkilöstöllä voitaneen päiväsaikaan turvata myös pienen kunnan toimintavalmiutta.

Kainuun pelastuslaitokselle kiitokset kuntien varautumiseen liittyvien toimenpiteiden ja yhteisten harjoitusten osalta. Kaipella on ollut suuri ja merkittävä rooli kunnan valmiussuunnittelussa. Yhteistyölle on edelleen tilausta.

Ristijärven kunta kaipaa hyvinvointialueelta enemmän tiedottamista ja yhteistyötä palvelujen järjestelyissä ja varsinkin muutoksissa kunnassa myös operatiivisen toiminnan osalta.